

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
 Kéziratok nem adhatók vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért mérték szerint, minden centiméter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

S.-A.-Ujhely, január 28.

Sokat irtak, sokat irtunk már az Amerikába való kivándorlás okairól és a kivándorlás megakadályozásáról, azonban úgy látszik: sokkal nagyobb a vágy és ok e kalandos vállalatra, semhogy annak egy pár hirlapi cikkel szárnyát szeghetnők. S valamint felvidékünk karavánoként utrakelő népességét nem tartja vissza az okos szó és jó tanács, úgy nem tartják vissza az Eldorádóból érkező panaszos levelek; nem a tenger vése s a hosszú uttal egybekötött mindenféle szerencsétlenség, melynek közelébe is annyi sok új hazát kereső magyar polgár esett áldozatul.

És mégis nekünk — a süket fülekkel szemben — hazafiúi kötelességünk e nagy nemzetgazdasági kalamitás ellen ott és a milyen fegyverrel csak lehet, folytonosan küzdeni s ha magunk kifogytunk a jó tanácsból, megszivlelni és hallatni a másokét. Hát ha az ajánlott gyógyszerek közül olyanra akadunk, melynek idején való alkalmazása a bajt legalább megfosztja epidemikus jellegétől s nem fog válni oly könnyen ragályossá, amint azt ez idő szerint fájdalmasan tapasztaljuk.

A szomszéd „Nyirvidék” szintén foglalkozik a kivándorlási ügygyel s a mennyiben cikkében különösen felvidékünk lakosságára reflektál, jónak látjuk a cikksorozat ezen részéből átvenni a következőket:

„A felföldi tótság kivándorlásának egyik fontos oka a korcsmai hitelből kifolyó elszegényedés.

A korcsmai hitel pusztító nyomása alól kell első helyen felszabadítani a felföld lakóit: hogy ne legyen kénytelen megválni különben is kopár, terméktelen földjétől és dűledező viskójától.

Ujabb időben azonban már nemcsak az

apró birtokos, nemcsak a munkás osztály; hanem a szegényebb sorsu kis-iparosok is nagyszámban hagyják el az országot. Ezeket pedig a szabad iparnak a töképezések által való monopolizálása készíti a kivándorlásra.

Mi lesz az országból, ha a munkás nép és a kis-iparos osztály elhagyja szülőföldjét? Egy pusztá parlag, bozóttal és gyümölcstelen cserjével benőtt térség, amely csak a vadaknak szolgál buvó helyül; hacsak az új földes urak újabb kolóniáról nem gondoskodnak.

E bajokon a társadalom alig segíthet valamit. Az államnak, a törvényhozásnak kell gyógyszer után nézni.

A munkás-osztály, a napszámos nép sorsának enyhítését a kormány végre is felvette programjába.

Ez ideig három üdvös intézmény életbe léptetését vette munkába a kormány. Az egyik a *napszámosok adómentessége*, a másik a *korcsmai hitel korlátozása*, a harmadik az *uzsora-törvény*. Mind három célhoz vezető út és mód, kivált ha az alkalmazásnál kellő tapintattal, vigyázattal és erélyvel jár el a kormány; ha minél kevesebb kibuvót hagy a törvények kijátszására.

Bár a napszámos osztály, a védmenetességi adó fentartása és a takarékpénztári betétek megadóztatása által, a napszámosok adójának eltörlése már magában is számot tevő eredmény és nagy jótétemény, aminek kedvező következményei semmi esetre sem maradnak ki.

A korcsmai hitelnek törvényhozás utján való korlátozása pedig valóságos áldás lenne az alsóbb néposztályra nézve.

Igaz, hogy a korcsmai hitel már számtalan családot juttatott koldusbotra a felvidéken és szórányosan az egész hazában. Ezeket már csak a jó Isten könyörül. Azonban még mindig nem késő gondoskodni a már járványossá mérgesedett baj tovább

terjedésének megakadályozásáról. Több százezerre megy még azon szegény családok száma, amelyek szív-epedve várják a törvények védelmét.

De a törvények életbeléptetése, valamely egyes társadalmi kór ellen, még egymagában nem elegendő arra nézve, hogy a bajon gyökeresen segítve legyen. Gondoskodni kell más oldalról arról is, hogy a különben magában üdvös törvény, meg ne kerültessék és ki ne játszassék. E tekintetben a társadalom is sokat segíthet a törvényhozásnak; pedig kötelessége a segéd-eszközökről is gondoskodni.

Például a törvénynek az a kijelentése, hogy szeszes italt csakis 2 frt erejéig szabad hitelezni; s amíg e 2 frt ki nincs fizetve, az újabb hitel érvénytelen és be nem perelhető: még magában nem szünteti meg a bajt, t. i. az *iszákosok tönkrevajtását*.

A kapzsi és pénz-sóvár korcsmáros, az általa hitelben kiszolgált italok áráért, nem pereli be az adóst; hanem kötvényt állítat ki róla, mint kölcsönösszegről egy más nevére szólót, de az ő javára, mint sok más korcsmáros eddig is tette s az apró birtokosok telkei egymás után üttetnek dobra.

A törvényhozásnak, a kormánynak oda kell törekedni, hogy az italok korcsmai fogyasztása se az erkölcsökre, se a vagyona ne hasson kártékonyan.

A korcsmai hitel korlátozása maga után vonja a váltóképeség megszorítását is. Egyidejűleg törvényt kell alkotni, illetőleg törvényileg kimondani, hogy váltó-ügyleteket csakis kereskedők és nagyiparosok köthetnek.

A korcsmai hitelre nézve pedig a lehető legrövidebb elévülési idő kikötése volna célszerű; megjegyzésével annak, hogy korcsmai tartozást csakis üzleti könyv, illetőleg napló alapján lehet beperesíteni.

T Á R C Z A.

II.

Az első ütközet.*)

Zászlóaljunk táborba érkezte után már másnap a határon át vezetett. Alig indultunk el parndorf táborunkból, azonnal el értük a Lajtat Bruck-an der Leitha városánál s alig hagytuk ezt el, midőn ismét megállottunk, egy zöld vetés melletti nedves réten ütvén tábor. Felejthetetlen maradt előttem az e menet közben élvezett nagyszerű látvány, midőn gyalog és lovas csapataink s különböző nagyságu ágyuink a Harrach gróf brucki nagyszerű kertén — a melyen a Lajta is végig folydogál — át vonult. Bár a fák már majd egészen lombtalanok voltak, úgy látszott nekem, hogy soha szebb kertet ennél nem láttam. A Bruckiak — midőn városukon átvonultunk — kivált a nők, zokogva sirtak; de a mellett oly bizalmasan közeledtek sorainkhoz, hogy nem tudhattuk, valjon azokat sirták-e, a kik ellen mentünk, vagy talán inkább épen minket?

* Mutatványul Matolai Etele „Visszaemlékezéseim honvédeletemre” című már közelébb sajtó alá kerülő művéből. S z e r k.

Az említett helyen táborba telepedvén, úgy hallók, hogy csak a velünk egy dandárban levő Ábrahám-féle Vilmos huszár-osztály van előtünk, mint arcvéd, a melyet Patakon láttunk átvonulni: különben mi az első csatarendben valánk. Esős idő keletkezvén — nem mondhatom, hogy rendkívül kellemes, de mégis tökéletesen nyugodtan aludtam a szélső barázdában, fél oldalommal a vízben, miglen oly beszélgetésre ébredtem fel, a mely rövid, szakadozott mondataival s elfojtott, de még is mély hangjával figyelmemet magára vont. Csakhamar hallám, hogy minden trombita és dobszó nélkül sorakoznunk kell. Ekkor már sötét — roppant sötét volt; — és csak a neszéből érthettük, hogy többi csapataink egyenként már mind elvonultak vissza Magyarországra felé. Mi még állottunk. Még most sem állhatom meg, hogy meg ne rőjjam akkori egyik örmesterünket, a ki egyre hangosan dudogott, hogy: »a többi csapatok már mind elmentek, csak minket hagynak itt mézarszékre», »el vagyunk áruva« és így tovább. Jó, hogy ekkor még közlegény voltam, mert ha feljebbvalója vagyok, — szigorúan vettem volna a dolgot — így is alig fékezhetém indulatomat, de tisztinktől talán okosabb volt ezt nem hallaniok. Végre mi is megindultunk és reggel ismét a parndorf táborban telepedtünk meg.

Mire való volt e séta? Nem tudom; de ez még nem volt az egyetlen. Nehány nap mulva ismét megindultunk, ekkor azonban nem a Vilmos

huszárok, de a Sándorok (4 ik ezred) voltak hozzánk legközelebb.

A határon ismét Brucknál átkelvén — ha nem csalódom, Stid Neusiedl falut haladtuk el, szűk völgyeken és apró dombokon át huzódván, a melyek engem felföldünk a Krajnya némely vidékére emlékeztettek, midőn egyszer a Sándor huszárok és a hozzánk beosztott fél üteg felettünk balra a dombon, mi pedig a völgyön huzódván, felettünk vagy három ágyu lövés esett. Leírhatatlan tüzzel akartunk a meredek dombra kapaszkodni, de az 1. és 2-ik századnak »állj«-t vezényelt örnagyunk s csak akkor engedett a dombra feljöttünk, midőn a 3 ik és 4-ik század már ott fenn rendben állott. Mire feljöttünk az összecsapásnak már vége volt, vagy 30 horvát-határőr foglyot hoztak huszáraink a Jellasich előrsi csapatjából, a többi visszavonult.

Egy idő mulva megállottunk, de még nem lehattunk igen messze a határtól, mert folyvást nagyon lassan, mintegy tulságos óvakodással nyomultunk előre. Az idő most is esős lévén, igen éreztük a tűz szükségét, a miért is eljártunk a domb más oldalára, a hol nagy setétségben lábainkkal kerestük meg a szőlőkarókat, hogy legyen mi mellett melegednünk. Andrassy Gyula gróf örnagyunk ezalatt a főparancsnoksághoz hivatott, a honnan huzamosabb idő múltán igen kedvetlen arcczal tért meg, néhány szót mondott — szinte sugva — Betlen Ferencz szárdosnak, a mire fokontként mind a ketten mindin-

Mai számunkhoz egy egész iv melléklet van csatolva.

Az iszákosok családja érdekében *hitelképtelenség* kihirdetését lehetne alkalmazni. Az iszákosság bebizonyítási méretei és próbái szintén meg lennének nevezve a hozandó törvényben.

A törvényhozásnak és a kormánynak tehát nemcsak a korcsmai hitel megszorítását, hanem az iszákosság terjedésének meggátolását is szem előtt kell tartani a hozandó törvény formulázásánál.

Igen helyes a kihágási törvénykönyv 85-ik §-a, amely szerint az a korcsmáros, aki már ittas állapotban levő vendégének, tudva italt szolgáltat, pénzbírsággal sujtandó. Nem ártana azonban kimondani azt sem, hogy a már részeg egyének hitelben adott ital ára nem perelhető be.

Ellenőrizni lehetne még az iszákosságot rendőrileg is, a részegség miatt elkövetett kihágások szigorú megfenyítése által.

Mindezek mellett azonban a társadalomnak is résen kell állni; hogy a törvény hiányait, vagy az azok elleni kijátszási merényleteket, üdvös működésével ellensúlyozza.

„Mértékletességi egyleteket” kell állítania a társadalomnak, hogy az apró és kisbirtokosok az iparos osztály közt lábrakapott iszákosság terjedése ez uton gátoltassék.

Alakítani kell továbbá „Népnevelési egyleteket”, amely egyleteknek feladatuk volna a szegényebb néposztály értelmi és erkölcsi fejlődését segíteni elő, a szegény iskolás gyermekek segítése által.

Ily és hasonló törvényhozási, kormány és társadalmi intézkedések által lehet csak a korcsmai hitelt és az iszákosságot s ezek által a szegény néposztály tönkrehajtását, tehát a kivándorlást is némileg megakadályozni.

A sárospataki vöröskereszt-főkegylet közgyűlése.

A nevezett egylet f. hó 21-én tartotta meg br. Vay Henrikné ő méltósága elnökle alatt évi közgyűlést, melynek tárgyát egyrészt a választmány megalakítása, másrészt az 1882. évről szóló titkári és pénztárnoki jelentés előterjesztése képezte.

A választmány következőleg alakított meg: elnök herceg Windisch-Grätz Lajosné, alnök báró Vay Henrikné, jegyző és titkár dr. Ballagi Géza, pénztárnok dr. Szánthó Gyula, választmányi tagok; Bogay Zsigmondné, Buza Jánosné, Dezső Lajosné, Emödy Dánielné, Hódinka Ágostonné, Kovács Zoltánné, Krüszelyi Bálintné, dr. Kún Zoltánné, Lehoczkyne Finkei Róza, dr. Lengyel Endréné, Michnayné, dr. Rik Gusztávné, dr. Szánthó Gyuláné, Stein Ilona, Ujházy Jánosné urhölgyek, továbbá Desseffy Sándor, Csécsy

kább kitortek, zugolódta s végre előlünk sem titkolták megbotrányozásuk és szinte a könyekig ingerült bosszúságukat a felett, hogy reggel ismét nem előre, de vissza kell húzódnunk. Okául csak később, már a Parndorfi táborban, azt hallók mondatni, hogy miután az előtt csak a »fellázadt« Jellasic ellen voltunk inditva, most pedig már Windischgrätz herceg is ott volt s a császár nevében azt írta vezérünknek, hogy ott már nem Jellasic, de ő a parancsnok, a ki táborát megtámadja, azt ő a császár ellenségének tekinti. A császár akkor V. Ferdinánd magyar király volt: a magyar vezér tehát jónak látta ismét visszavonulni.

Végre Kossuth Lajos, az időközben megalakított honvédelmi bizottmány elnöke s ha nem név, de tettel már ekkor az ország kormányzója maga is eljött táborunkba, több új csapat is érkezvén ugyanekkor erősítettünk és négy-szegbe állítottatván dandáronként a hadakat: buzditó szónoklatával készítet minket a legközelebb bekövetkező ismétli előnyomulásra. Ez ősz-hó 25—27. napjaiban volt s most már tudtuk, hogy ha egyszer megindulunk, összecsapás nélkül vissza nem húzódnunk.

E közben történt, hogy Balog Sándor (azóta elhalt) őrmester a zászlóaljunktól hadnagygyá nevezetvén ki a 34. számú gyalogezredhez (Prinz von Preussen) s helyébe a 4-ik század 1-ső szakaszának tizedese Oláh Miklós tétetvén őrmesterré: ennek helyébe 27. vagy 28-án reggel én neveztettem ki tizedesül.

Pál, dr. Kun Zoltán, dr. Lengyel Endre, Mészáros Gyula, Puza Sándor, dr. Rik Gusztáv és Terhes Barna urak.

A titkári jelentést dr. Ballagi Géza jegyző, a pénztárnoki jelentést dr. Szánthó Gyula pénztárnok terjesztették elő. Az előbbi közöljük egész terjedelmében, hogy annak alapján szélesebb körben is megismerkedjenek a jótékonyegylet eddigi működésével s hogy esetleg a sárospataki főkegylet által felmutatott eredmény buzditásul szolgáljon megyénk területén más városokban is hasonló egyletek alakítására. A jelentés így hangzik:

A magyar szent korona országainak vöröskereszt-egylete rövid idő óta áll ugyan fenn, de már eddig is oly kiváló szolgálatokat tett az emberbaráti intézmények fejlesztése körül, hogy teljes mértékben megérdemli úgy az állam, mint a társadalom elismerését. Az állam hálás lehet az egylet iránt, mert ez az által, hogy a háboruban megsebesült vagy megbetegedett harcosok ápolásáról gondoskodik, az államot súlyos tehertől, anyagi áldozatoktól szabaddítja meg; a társadalom elismerését pedig hasonlóképpen megérdemli egy olyan intézmény, mely a humanitás magasos elvét tüze zászlajára, a társadalom nyomorban sanyol tagjainak segélyt nyújt, mely mindenütt érzeteti jótékony hatását, ahol az elemek vagy az emberek által okozott szerencsétlenség áldozatainak megmentéséről van szó. S mégis csodálatos, de el nem titkolható tény, hogy az említett intézmény minálunk eleintén bizonyos idegenkedéssel fogadtatott, sőt akadtak egyesek, akik az ellen még izgatni sem átalottak, nem gondolva meg, hogy igazságaikkal tulajdonképpen önmagoknak tesznek kárt, amennyiben az egylet velük is, mint általában a magyar társadalom összes tagjaival éreztetthi esetleg jótékonyágát. A vöröskereszt-egylet működése nem terjed túl hazánk határain, a mi fiaink, testvéreink számára nyújtja az ki mentő karját akkor, amikor az istenben vetett hiten kívül nincs semmi, a mi a végbukástól, a megsemmisüléstől képes lenne őket megmenteni.

Sárospatak városának nemes és felvilágosított közönsége szent hagyományaihoz hiven, a humanitárius törekvések jogosultságát készséggel elismervén, nem csatlakozott azokhoz, a kik az emberbaráti egylettől bizonyos nem igazolható politikai melléktekinetek befolyása alatt támogatásukat megvonták; hanem ellenkezőleg a legnagyobb készséggel ajánlotta fel közreműködését a vöröskereszt-egylet magasos czéljának előmozdítására. Herceg Windisch-Grätz Lajosné ő nagyméltóságának, e fenkölt gondolkozásu főraugu hölgynek indítványára 1881. decz. 18-án a sárospataki főkegylet megalakult s azonnal szoros összeköttetésbe lépett az országos egylettel. És ezen idő óta br. Vay Henrikné ő méltóságának mint alelnöknek vezetése alatt, főkegyletünk részint önállólag, részint közvetve a központi egylet útján, nagy buzgósággal, de láрма nélkül, zajtalanul igyekszik betölteni feladatát. Hogy törekvésit eddiggelé minő siker koronázta, erről a t. közgyűlés meggyőződést szerezhet magának az alább következő adatokból.

Az alakuló közgyűlés, mint már fennebb is említve volt, 1881-ik decz. 18-án tartatott meg. Ez alkalomból megalakított az ideiglenes választmány, melynek a közgyűlés kötelességévé tette tagok toborzását. Véglegesen azonban az 1882. márcz 5-én tartott közgyűlésen alakított

Másnap a sereg harmadszor is átlépte a határt, zászlóaljunk a bal szárnyáról indulva, s így én lezélől, Ugy emlékezem, hogy két napon át mentünk és csak harmadnap ütőztünk; annyi bizonyos, hogy a mint már bent voltunk Ausztriában, azonnal csatarendbe, sőt vonalba fejlesztve egész zászados roham-oszlopokban nyomultunk elő, a mi menetelünket széppé és nagyszerűvé tette és talán ujoncz seregünket a váratlan támadás esetére megóvta volna attól, hogy mielőtt csatarendbe állana, már felbomoljék; de más részről — igénytelen nézetem szerint — menetelünket szerfelett lassuvá és erőnklet s csatarendünket ellenségünk kémei által tisztábban megszemelehetővé tette és időt adott nekik az ellenség vezérét erről tudósítani, ennek pedig védelmi intézkedéseit ahhoz alkalmaztatni. Meg kell itt egy körülményt említenem, nem fontosságáért, de egyrészt, mert azt mai napig is sokan emlegetik, a kik akkor zászlóaljunkban voltak, másrészt, mert ujonnan alakult hadseregünkre nézve jellemzetes. Zászlóaljunknak rendes élmezési tiszte nem levén, e végett időnként hol egy, hol más tisztt küldetett ki. Ez alkalommal Kándó Tamás főhadnagy. Azonban két napi menetelünk alatt sem élmei szert, sem az élmezési tisztet nem láthattuk. Másod napon, de csak miután már éjjelre letelepedtünk, seté este hust kaptunk, de hozzá sem kenyeret, sem sőt, sem fát a mikért menni megvált tiltva, Sokan a hust azon módon ellökték, mások más csapatbeli ősmereiseikhez vitték s ott főzték és ették meg; csak néhány éllemesebb ember, merészlet a tilalom daczára vizet

még a választmány következőleg: elnök herceg Windich Grätz Lajosné szül. gróf Desseffy Valéria ő nagyméltósága, alelnök br. Vay Henrikné szül. Almássy Mária ő méltósága, jegyző és titkár dr. Ballagi Géza, pénztárnok dr. Szánthó Gyula, orvos dr. Lengyel Endre, választmányi tagok: főt. és nagyságos Desseffy Sándor apát plébanos ur, Bogay Zsigmondné, Buza Jánosné, Dezső Lajosné, Emödy Dánielné, Krüszelyi Bálintné, dr. Kun Zoltánné, dr. Lengyel Endréné, dr. Szánthó Gyuláné, Tarnóczy Tivadarné és Ujházy Jánosné ő nagyságaik.

Az itt megnevezett urnök buzgó fáradozásainak köszönhető, hogy jelenleg már az egyletnek 32 rendes- (ezek közül egy 10 frtos) és 19 rendkívüli tagja van. A számarány eszerint a rendes- és rendkívüli tagok közt nem épen kedvező. Miután az egylet állandósága, működésének intenzivitása és folytonossága a rendes tagok számától függ, mint akiknek kötelezettségük hat évre szól: a választmány nevében a legnagyobb tisztelettel fölkérem úgy az itt jelenlevőket, mint általában Sárospatak városának polgárait és polgárait hogy lépjenek be mint rendes tagok minél nagyobb számmal egyletünkbe. Különösen pedig kérjük a rendkívüli tagokat, akik csak egy évre ajánlották meg az 1 frtos tagdíjat, hogy kötelezzék le magokat az egylet irányában hat évre, s ez által biztosítsák annak fennmaradását.

A tagok csekély száma mellett a választmány nem támaszkodhatott kizárólag a tagdíjakból befolyt aránylag csekély jövedelemre; hanem gondoskodott más jövedelemforrásról is. 1882. apr. 23-án a főiskola imatermében hangverseny rendezett, mely úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült. A tiszta tövedelem 150 frt 20 krra rugott. A rendezésben legfőbb része volt br. Vay Henrikné ő méltóságának és Sz. Nagy József tanar urnak. Azt hiszem, az itt jelenlevők érzelmeinek adok kifejezést, midőn hálás köszönetet mondok úgy az említett rendezőknek, mint a hangversenyben közreműködött hölgyeknek és uraknak, névszerint Lengyel Ilonka, Emödy Tini és Barthenthal Irén kisasszonyoknak továbbá Szalay Károly, Virág József és Lóvey Elek uraknak.

Főképen ezen hangverseny fényes anyagi sikere tette lehetővé, hogy a választmány 1882. apr. 30-án tartott ülésében már 80 frtot utalványozhatott a központi-egylet pénztára számára s 20 frtot adományozhatott a helybeli községi kórház-alapra, és a pénztárban mégis maradt közel 150 frt.

E pontnál helyén valónak látom a vöröskereszt-egylet ellenségei és roszakarói által emlegetett legfőbb argumentumra egy rövid kis észrevételt tenni. A mi humánus egyletünket ugyanis főképen azzal akarják némelyek népszerűtlenné tenni, hogy ráfogják, miszerint az nem egyes vidékek, hanem a központ érdekeinek áll szolgálatában; öszszeszedi az anyagilag különben is szegény provincziától az áldozatfilleket, hogy gazdagítsa azokkal a központot. Ezen hamis állítással szemben hivatkozom egyrészt az alapszabályokra, melyek szerint a főkegyletek és vidéki választmányok öszszes évi bevételének csak $\frac{1}{3}$ -ad része küldendő fel a központi pénztár számára, $\frac{2}{3}$ -ad része felett pedig az illető főkegyletek és választmányok szabadon rendelkezhetnek, de hivatkozom másrészt a mi egyletünk választmányának eljárására, melynélfogva az a helybeli humanitárius intézeteket és törekvése-

hozni, holott az csak egy köztünk s az ellenség közt fekvő helyen volt található és csak kevesen tudtak fára és egyéb szükségletekre szert tenni, hogy főzhessenek. Igen kevesen ettünk, tehát 48 óra után alig valamit, a többi semmit; úgy hogy embereink a répat húzgálták ki lábaik alól a szántóföldeken a perre átvonultunk, minden ebbeli tilalom daczára.

Igy kiéheztetve értünk 29-én délután egy leborított tekenő alaku dombra, a melynek gerinczén állottunk meg, jobbra tőlünk a völgyben huszáraink pihentek. Társainnak egyszerre szemökbe tűnt, hogy három osztrák lovas jön felénk, vagy huszáraink felé és igen türelmetlenkedtek, hogy emezek nem látszottak őket észre venni. Végre három huszár is lóra pattant s eleikbe indult. Amazok hátat fordítván, a huszárok sarkantyuba vették lovaikat. Az osztrák lovasok közül kettő sebesebben elnyargalt, az egyik kissé hátrább maradt: viszont a huszárok közül egynek lóva felbukván, a másiké elmaradván; végre az egy huszár az egy osztrák lovas elfogta és táborunkba hozta. Képzhetők, mily »sport« volt zászlóaljunknak ezt mind végig nézni és mennyire sajnáltam magam is, hogy rövidlátásom miatt mind ezt csak néző társaim beszédeikből tudtam. A huszár Bodonyi tizedes volt, az elfogott pedig — a mint akkor mondták — altiszt vagy hadapród (cadet) lehetett.

Előjele volt ez annak, hogy az ellenség már közel áll s valóban másnap reggel még igen keveset hadatunk előre, midőn jobb szárnyunkon

Az iszákosok családja érdekében *hitelkeptelenség* kihirdetését lehetne alkalmazni. Az iszákosság bebizonyítási méretei és próbái szintén meg lennének nevezve a hozandó törvényben.

A törvényhozásnak és a kormánynak tehát nemcsak a korcsmai hitel megszorítását, hanem az iszákosság terjedésének megállítását is szem előtt kell tartani a hozandó törvény formulázásánál.

Igen helyes a kihágási törvénykönyv 85-ik §-a, amely szerint az a korcsmás, aki már ittas állapotban levő vendégének, tudva italt szolgáltat, pénzbírsággal sújtandó. Nem ártana azonban kimondani azt sem, hogy a már részeg egyénnek hitelben adott ital ára nem perelhető be.

Ellenőrizni lehetne még az iszákosságot rendőrileg is, a részegség miatt elkövetett kihágások szigorú megfenyítése által.

Mindezek mellett azonban a társadalomnak is résen kell állani; hogy a törvény hiányait, vagy az azok elleni kijátszási merényleteket, üdvös működésével ellensúlyozza.

„Mértékletességi egyleteket” kell állítania a társadalomnak, hogy az apró és kisbirtokosok az iparos osztály közt lábrakapott iszákosság terjedése ez uton gátoltassék.

Alakítani kell továbbá „Népnevelési egyleteket”, amely egyleteknek feladatuk volna a szegényebb néposztály értelmi és erkölcsi fejlődését segíteni elő, a szegény iskolás gyermekek segítése által.

Ily és hasonló törvényhozási, kormány és társadalmi intézkedések által lehet csak a korcsmai hitelt és az iszákosságot s ezek által a szegény néposztály tönkretűnését, tehát a kivándorlást is némileg megakadályozni.

A sárospataki vöröskereszt-fiókegylet közgyűlése.

A nevezett egylet f. hó 21-én tartotta meg br. Vay Henrikné ő méltósága elnökle alatt évi közgyűlést, melynek tárgyát egyrészt a választmány megalakítása, másrészt az 1882. évről szóló titkári és pénztárnoki jelentés előterjesztése képezte.

A választmány következőleg alakított meg: elnök herczeg Windisch-Grätz Lajosné, alelnök báró Vay Henrikné, jegyző és titkár dr. Ballagi Géza, pénztárnok dr. Szánthó Gyula, választmányi tagok; Bogyay Zsigmondné, Buza Jánosné, Dezső Lajosné, Emődy Dánielné, Hódinka Agostonné, Kovács Zoltánné, Krüzselyi Bálintné, dr. Kún Zoltánné, Lehoczkyne Finkei Róza, dr. Lengyel Endréné, Michnayné, dr. Rik Gusztávné, dr. Szánthó Gyuláné, Stein Ilona, Ujházy Jánosné urhölgyek, továbbá Desseffy Sándor, Csécsy

kább kitértek, zúgolódtak s végre előlünk sem titkolták megbotrányozásuk és szinte a könyekig ingerült bosszúságukat a felett, hogy reggel ismét nem előre, de vissza kell húzódnunk. Okául csak későbbben, már a Parndorfi táborban, azt hallók mondatni, hogy miután az előtt csak a »fellázadt« Jellásich ellen voltunk inditva, most pedig már Windischgrätz herczeg is ott volt s a császár nevében azt írta vezérünknek, hogy ott már nem Jellásich, de ő a császár ellenségének tekinti. A császár akkor V. Ferdinánd magyar király volt: a magyar vezér tehát jónak látta ismét visszavonulni.

Végre Kossuth Lajos, az időközben megalakított honvédelmi bizottmány elnöke s ha nem név, de tetteleg már ekkor az ország kormányzója maga is eljött táborunkba, több új csapat is érkezvén ugyanekkor erősítettünk és négy-szegbe állítatván dandáronként a hadakat: buzditó szónoklatával készítet minket a legközelebb bekövetkező ismétli előnyomulásra. Ez ősz-hó 25-27. napjaiban volt s most már tudtuk, hogy ha egyszer megindulunk, összecsapás nélkül vissza nem húzódnunk.

E közben történt, hogy Balog Sándor (azóta elhalt) őrmester a zászlóaljunktól hadnagygyá neveztetvén ki a 34. számú gyalogezredhez (Prinz von Preussen) s helyébe a 4-ik század 1-ső szakaszának tizedese Oláh Miklós tétetvén őrmesterré: ennek helyébe 27. vagy 28-án reggel én neveztettem ki tizedesül.

Pál, dr. Kun Zoltán, dr. Lengyel Endre, Mészáros Gyula, Puza Sándor, dr. Rik Gusztáv és Terhes Barna urak.

A titkári jelentést dr. Ballagi Géza jegyző, a pénztárnoki jelentést dr. Szánthó Gyula pénztárnok terjesztették elő. Az előbbi közöljük egész terjedelmében, hogy annak alapján szélesebb körben is megismerkedjenek a jótékonyegylet eddigi működésével s hogy esetleg a sárospataki fiókegylet által felmutatott eredmény buzditásul szolgáljon megyénk területén más városokban is hasonló egyletek alakítására. A jelentés így hangzik:

A magyar szent korona országainak vöröskereszt-egylete rövid idő óta áll ugyan fenn, de már eddig is oly kiváló szolgálatokat tett az emberbaráti intézmények fejlesztése körül, hogy teljes mértékben megérdemli ugy az állam, mint a társadalom elismerését. Az állam halás lehet az egylet iránt, mert ez az által, hogy a háboruban megsebesült vagy megbetegedett harcosok ápolásáról gondoskodik, az államot súlyos tehertől, anyagi áldozatoktól szabaddítja meg; a társadalom elismerését pedig hasonlóképpen megérdemli egy olyan intézmény, mely a humanitás magas szent elvét tüzve zászlajára, a társadalom nyomorban sanyoltagjainak segélyt nyújt, mely mindenütt érzeteti jótékony hatását, ahol az elemek vagy az emberek által okozott szerencsétlenség áldozatainak megmentéséről van szó. S mégis csodálatos, de el nem titkolható tény, hogy az említett intézmény minálunk eleintén bizonyos idegenkedéssel fogadtatott, sőt akadtak egyesek, akik az ellen még izgatni sem átalottak, nem gondolva meg, hogy igazatájjal tulajdonképpen önmagoknak tesznek kárt, amennyiben az egylet velük is, mint általában a magyar társadalom összes tagjaival érzetetheti esetleg jótékonyágát. A vöröskereszt-egylet működése nem terjed túl hazánk határain, a mi fiaink, testvéreink számára nyújtja az ki mentő karját akkor, amikor az istenben vetett hiten kívül nincs semmi, a mi a végbukástól, a megsemmisüléstől képes lenne őket megmenteni.

Sárospatak városának nemes és felvilágosított közönsége szent hagyományaihoz hiven, a humanitárius törekvések jogosultságát készséggel elismervén, nem csatlakozott azokhoz, a kik az emberbaráti egylettől bizonyos nem igazolható politikai mellékletek befolyása alatt támogatást megvonták; hanem ellenkezőleg a legnagyobb készséggel ajánlotta fel közreműködését a vöröskereszt-egylet magas szent céljának előmozdítására. Herczeg Windisch-Grätz Lajosné ő nagyméltóságának, e fenkölt gondolkozásu föraugu hölgynek indítványára 1881. decz. 18-án a sárospataki fiókegylet megalakult s azonnal szoros összeköttetésbe lépett az országos egylettel. És ezen idő óta br. Vay Henrikné ő méltóságának mint alelnöknek vezetése alatt, fiókegyletünk részint önállólag, részint közvetve a központi egylet útján, nagy buzgósággal, de láрма nélkül, zajtalanul igyekszik betölteni feladatát. Hogy törekvését eddigelé minő siker koronázta, erről a t. közgyűlés meggyőződést szerezhet magának az alább következő adatokból.

Az alakuló közgyűlés, mint már fennebb is említve volt, 1881-ik decz. 18-án tartatott meg. Ez alkalomból megalakított az ideiglenes választmány, melynek a közgyűlés köteleességévé tette tagok toborzását. Véglegesen azonban az 1882. márcz 5-én tartott közgyűlésen alakított

Másnap a sereg harmadszor is átlépte a határt, zászlóaljunk a bal szárnyáról indulva, s így én legerősebb, Ugy emlékezem, hogy két napon át mentünk és csak harmadnap utköztünk; annyi bizonyos, hogy a mint már bent voltunk Ausztriában, azonnal csatarendbe, sőt vonalba fejlesztve egész százados roham-oszlopokban nyomultunk elő, a mi menetelünket széppé és nagyszerűvé tette és talán ujoncz seregünket a váratlan támadás esetére megóvta volna attól, hogy mielőtt csatarendbe állana, már felbomoljék; de más részről — igénytelen nézetem szerint — menetelünket szerfelett lassúvá és erőnket s csatarendünket ellenségünk kémei által tisztábban megsemmisítővé tette és időt adott nekik az ellenség vezérét erről tudósítani, ennek pedig védelmi intézkedéseit ahhoz alkalmaztatni. Meg kell itt egy körülményt említenem, nem fontosságáért, de egyrészt, mert azt mai napig is sokan emlegetik, a kik akkor zászlóaljunkban voltak, másrészt, mert ujonnan alakult hadseregünkre nézve jellemzetes. Zászlóaljunknak rendes élmezési tiszte nem levén, e végett időnként hol egy, hol más tisztt küldetett ki. Ez alkalommal Kandó Tamás főhadnagy. Azonban két napi menetelünk alatt sem éllemi szert, sem az élmezési tisztet nem láthattuk. Másod napon, de csak miután már éjjelre letelepedtünk, setét estve hust kaptunk, de hozzá sem kenyeret, sem sőt, sem fát a mikért menni megvolt tiltva, Sokan a hust azon módon ellökték, mások más csapatbeli ösmerőseikhez vitték s ott főzték és ették meg; csak néhány éllemesebb ember, merészlet a tilalom daczára vizez

meg a választmány következőleg: elnök herczeg Windich Grätz Lajosné szül. gróf Desseffy Valéria ő nagyméltósága, alelnök br. Vay Henrikné szül. Almássy Mária ő méltósága, jegyző és titkár dr. Ballagi Géza, pénztárnok dr. Szánthó Gyula, orvos dr. Lengyel Endre, választmányi tagok: főt. és nagyságos Desseffy Sándor apát plébanos ur, Bogyay Zsigmondné, Buza Jánosné, Dezső Lajosné, Emődy Dánielné, Krüzselyi Bálintné, dr. Kun Zoltánné, dr. Lengyel Endréné, dr. Szánthó Gyuláné, Tarnóczy Tivadarné és Ujházy Jánosné ő nagyságaik.

Az itt megnevezett urnők buzgó fáradozásainak köszönhető, hogy jelenleg már az egyletnek 32 rendes- (ezek közül egy 10 frtos) és 19 rendkívüli tagja van. A számarány eszerint a rendes- és rendkívüli tagok közt nem épen kedvező. Miután az egylet állandósága, működésének intenzivitása és folytonossága a rendes tagok számától függ, mint akiknek kötelezettségük hat évre szól: a választmány nevében a legnagyobb tisztelettel fölkérem ugy az itt jelenlevőket, mint általában Sárospatak városának polgárait és polgárnoit hogy lépjenek be mint rendes tagok minél nagyobb számmal egyletünkbe. Különösen pedig kérjük a rendkívüli tagokat, akik csak egy évre ajánlották meg az 1 frtos tagdíjat, hogy kötelezzék le magokat az egylet irányában hat évre, s ez által biztossítsák annak fennmaradását.

A tagok csekély száma mellett a választmány nem támaszkodhatott kizárólag a tagdíjakból befolyt aránylag csekély jövedelemre; hanem gondoskodott más jövedelemforrásról is. 1882. apr. 23-án a főiskola imatermében hangverseny rendezett, mely ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült. A tiszta tövedelem 150 frt 20 kr-ra rugott. A rendezésben legfőbb része volt br. Vay Henrikné ő méltóságának és Sz. Nagy József tanár urnak. Azt hiszem, az itt jelenlevők érzelmeinek adok kifejezést, midőn hála köszönetet mondok ugy az említett rendezőknek, mint a hangversenyben közreműködött hölgyeknek és uraknak, névszeriet Lengyel Ilonka, Emődy Tini és Barthenthal Irén kisasszonyoknak továbbá Szalay Károly, Virág József és Lövey Elek uraknak.

Főképen ezen hangverseny fényes anyagi sikere tette lehetővé, hogy a választmány 1882. apr. 30-án tartott ülésében már 80 frtot utalványozhatott a központi-egylet pénztára számára s 20 frtot adományozhatott a helybeli községi kórház-alapra, és a pénztárban mégis maradt közel 150 frt.

E pontnál helyén valónak látom a vöröskereszt-egylet ellenségei és roszakarói által emlegetett legfőbb argumentumra egy rövid kis észrevételt tenni. A mi humanus egyletünkét ugyanis főképen azzal akarják némelyek népszerütlenné tenni, hogy ráfogják, miszerint az nem egyes vidékek, hanem a központ érdekeinek áll szolgálatában; öszszeszedi az anyagilag különben is szegény provinciától az áldozatfíléreket, hogy gazdagítsa azokkal a központot. Ezen hamis állítással szemben hivatkozom egyrészt az alapszabályokra, melyek szerint a fiókegyletek és vidéki választmányok összes évi bevételének csak 1/3-ad része küldendő fel a központi pénztár számára, 2/3-ad része felett pedig az illető fiókegyletek és választmányok szabadon rendelkezhetnek, de hivatkozom másrészt a mi egyletünk választmányának eljárására, melynélfogva az a helybeli humanitárius intézeteket és törekvése-

hozni, holott az csak egy köztünk s az ellenség közt fekvő helyen volt található és csak kevesen tudtak fára és egyéb szükségletekre szert tenni, hogy főzhessenek. Igen kevesen ettünk, tehát 48 óra után alig valamit, a többi semmit; ugy hogy embereink a répat húzgálták ki lábaik alól a szántóföldeken a merre átvonultunk, minden ebbeli tilalom daczára.

Igy kiéhezettve értünk 29-én délután egy leborított tekenő alaku dombra, a melynek gerinczén állottunk meg, jobbra tőlünk a völgyben huszáraink pihentek. Társaimnak egyszerre szemökbe tünt, hogy három osztrák lovas jön felénk, vagy huszáraink felé és igen türelmetlenkedtek, hogy emezek nem látszottak őket észre venni. Végre három huszár is lóra pattant s eleikbe indult. Amazok hátat fordítván, a huszárok sarkantyuba vették lovaikat. Az osztrák lovasok közül kettő sebesebben elnyargalt, az egyik kissé hátrább maradt: viszont a huszárok közül egynek lóva felbukván, a másiké elmaradván; végre az egy huszár az egy osztrák lovast elfogta és táborunkba hozta. Képzeltető, mily »sport« volt zászlóaljunknak ezt mind végig nézni és mennyire sajnáltam magam is, hogy rövidlátásom miatt mind ezt csak néző társaim beszédeiből tudtam. A huszár Bodonyi tizedes volt, az elfogott pedig — a mint akkor mondták — altiszt vagy hadapród (cadet) lehetett.

Előjele volt ez annak, hogy az ellenség már közel áll s valóban másnap reggel még igen keveset haladtunk előre, midőn jobb szárnyunkon

Melléklet a „Zemplén“ 4-ik számához.

ket az egyesület erejéhez mérten folytonosan támogatja és támogatja. Mert legközelebb 1883. jan. 14-én tartott ülésében is ismét 5 frtot szavazott meg a városi kórházra, 5 frtot a főiskolai kórházra, 15 frtot az ipartársulat által fentartott iskola javára. Ugyanekkor a győri árvízkarosultak segélyezésére is kiutalványoztatott 5 frt.

Az országos vöröskereszt-egylet szervezete azonban olyan, hogy a fiókegyletek és a központ között organikus összeköttetés áll fenn s így természetesen a helyi specialis szükségletek fedezésén kívül a központ általánosabb és egyetemesebb jellegű törekvéseit is támogatnunk kell.

A központtal az egész év folytán élénk levelezésben állottunk. A központi igazgatóság átiratait lehetőleg pontosan elintéztük. Ezen átiratok elintézése azonban a választmány hatáskörébe tartozván, azokról úgyhiszem — részletes jelentést tennünk nem szükséges.

A fentebbiek után itélve a legmelegebben ajánljuk zsenge egyletünket a közönség figyelmébe és pártfogásába. Eddigi működésünk jóformán csak szárnypróbálgatás volt. Most már elérkezettnek hisszük az időt, hogy egyletünket az előszabott alakszerűségek szigorú figyelembevételével újra szervezzük, s hogy szélesebb mederben, de az eddig követett s jónak s áldásosnak bizonyult irányban folytassuk működésünket. Jel-szavunk ezentul is az lesz, a mi eddig volt: az emberbaráti szeretet. Ez egyesítsen bennünket rang- és felekezeti különbség nélkül azon nemes czélokért való küzdelemben, melyekért az emberiség mindaddig nem szűnik meg harcolni, míg az emberi szív el nem veszíti legnemesebb tulajdonait. Adja isten, hogy ez soha be ne következzék!

Mielőtt jelentésemet bezárom, kedves kötelességet vélek még teljesíteni, midőn úgy fiókegyletünk, mint általában a közönség nevében hálás köszönetemet fejezzem ki első sorban az ez időszerint városunkból távollévő elnöknek s nagyméltóságának, mint a kinek egyletünk megalkotása körül a legfőbb érdeme van; továbbá br. Vay Henrikné alelnöknek s nagyméltóságának, kinek tapintatos, gondos vezetése alatt a sáros-pataki fiókegylet oly szép fejlődésnek indult. Az isten tartsa őket meg családjuk és egyletünk javára erőben, egészségekben az élet végső határáig!

Ballagi Géza.

A zemplénmegyei kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbank közgyűlése elé terjesztendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt üzleti év nem volt gazdag emlékre méltó eseményekben. — Január havától októberig uralkodott pénzhiány a kamatláb újabb leszállítására kényszerített és sem a kedvező aratás, sem az Osztrák-Magyar bank által október havában eszközölt kamat felemelés nem birt az üzleti forgalomnak nagyobb lendületet adni.

Nem is törekedtünk üzleteink egészségtelen terjeszkedésére, hanem inkább vállalatunk consolidálására irányoztuk tevékenységünket; mindazon

gyalogosági csatározással az útközet megnyílt. Mi a harcvezetés közepén táján a centrumban állottunk, közelébb valamivel a bal, mintsem a jobb szárnyához. Seregünk két harcvezetés (Treffen) volt felállítva. Előttünk az első vonalban állottak a gömöri önkéntesek, ezektől jobbra a Jungwirth-féle osztrák uteg, ettől jobbra a Prinz v. Preussen 34. gyalogezred 1-ső zászlóalja és balra a gömöriektől a 14-ik honvédszászlóalj. A 2-ik harcvezetésben balra tőlünk, de kissé távolabb egy ösmeretlen uteg s azontul épen oly ösmeretlen csapatok; jobbra hol mellettünk, hol kissé hátrább a Sándor huszárok; messze a hátunk megett tartalékul a Komáromi kaszás nemzetőrök.

Megindulásuk után az előbb említett domb éléről kissé balra le huzódtunk s így nem láthattuk, mi történik ott (különben is ködösödött) midőn a puskaropogás megkezdődött, az első lövést egy dörgő „éljen“ követte az egész sereg sorain végig s a Sándor huszárezred zenekara a Rákóczy indulót fujta meg. Talán egy jó félóra telhetett el, mialatt a puskaropogás, szinte szakadatlanul, de közbe-közbe hevesebben folyt, midőn néhány ágyú szó is keveredett közzé. Az első ágyúlovások ismét dörgő „éljenek“ feleltek s a zenekar ismét más indulót hangoztatott. Nem tudnám óra szerént meghatározni, de pár óráig tartott a csatározás, midőn végre némi szünet állván be, hírt vettük, hogy Guyon őrnagy a pesti csatárokkal Manszvárt falut szorongatva vette be. Az ily tudósításokat a helyszínről, őrnagyunk testvére Andrásy Aladár gróf

által meghaladta a múlt évi forgalom az előző év üzleti forgalmát és ezen körülménynek köszönhetjük, hogy tisztelt részvényeseinknek az előbbi évekhez hasonló osztalékot fizethetünk.

Erdő-bényei ingatlanainkból sikerült 2 szállót a három közül eladás útján értékesíteni és így csak egy nagy szállónak vagyunk még birtokában, melynek becsértéke ugyan 3000 forintot képez. de mérlegünkben csak a főkönyv szerinti értékben, azaz 1632 frt 57 krban van kitüntetve. Az 1878. évi bortermésünket 8 hordó kivételével eladtuk és ezen számlát 160 frt 93 kr. veszteséggel, — az 1881. évi bortermés készletünket pedig egészben értékesítvén, ezen számlát 123 frt 24 kr. veszteséggel zártuk le; — ellenben az 1882. évi erdő-bényei szállógazdaság 40 hordó bort eredményezett, mely borokért 1200 frtnyi kínálat tétetett, miért is ezen készlet hasonlóságban lett a leltárban felvéve és ehhez képest az 1882. évi erdő-bényei szálló-gazdaság számla javára zárszámadásainkban 272 frt 54 krajczárnyi nyereséget van kitüntetve.

Minthogy a múlt év folyamán egy Weisberger Vincze és társai elleni 2000 frt váltókövetelésünk kétséssé vált, indítva láttuk magunkat ezen követelést a váltó-tárczáról fedezeti-alapunk rovására azon határozat mellett leírásba hozni, hogy az ezen követelésre bejövő összeg ismét a fedezeti alap gyarapítására lesz fordítandó. Végre felemlítjük, hogy a zálogüzletekre vonatkozó 1881. évi XIV. törvényczikk némi változtatással a kézi-zálog kölcsönökkel foglalkozó pénzüzetekre is lévén kiterjesztve, a nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak 6 tárgyban hozott rendelete ezen üzletág folytatását oly határozó feltételekhez köti és azt annyira megnehezíti, hogy kénytelenek voltunk az arany, ezüst és más nemes érczekre való különben is csekély forgalmu kézi-zálog-üzlet felhagyását elhatározni; — fentartván az értékpapírokra való előlegezési üzletet, mely idézett törvény és arra alapított miniszteri rendelet intőzkedései alá nem esnek.

Ezeknek előre bocsátásával, legyen szabad a felügyelő-bizottság jelentésének kapcsában közölt mérlegünk számszerű adatait a következő jelentés által kiegészíteni:

A takarékos betétek állása:

1881. év végével volt	343505 frt 58 kr.
az év folyamán újból betéteztet és tökécsítettet	366397 frt 04 kr.
Összesen	709902 frt 62 kr.
felmaradt 1882. év decz. 31-én a visszafizetett	351744 frt 17 kr.
levonása után	358158 frt 45 kr.

A váltó leszámitolási üzlet:

1881. év berekesztésével a váltó tárcza egyenlege volt	481070 frt 53 kr.
leszámitoltatott az év folyamán	1886460 frt 31 kr.
Összesen	2367530 frt 84 kr.
a felek által beváltatott és általunk leiratott	1877856 frt 25 kr.
maradt összesen és pedig:	489674 frt 59 kr.
tárczánkban a beperelt jó váltókkal együtt	426014 frt 59 kr.
viszleszámitolt váltókban	63660 frt — kr.
	489674 frt 59 kr.

által kaptuk, a ki valamely tábornok mellett nyargoncz — galopin — volt.

Ezalatt csak már az utolsó ágyulövésekből jött néhány golyó reánk is, de csak vagy kettő érintett meg egy-két szuronyt; különben kárt bennünk nem tett. Időnként egy-egy tábornok (hadosztályparancsnokunk Holtsche, dandárparancsnokunk pedig az 1849-iki ősz hó 6-án Aradon kivégzett Schweidl volt) ellovagolván soraink előtt, egy-egy futó pillantást vetett reánk, csak Csányi László kormánybiztos időzött huzamosabban s mondá, hogy: minden valószínűség szerint nekünk — a középnak — jut a legnagyobb feladat és hogy ha apró fegyvertűzbe találunk lenni, ne sokáig késsünk, de rohanjunk szuronyra, mert különösen a horvátokról mondhatja, — a kiket igen jól ismer. szolgált is köztök, — hogy a tüzelést jól állják, de a szuronytól igen félnek, attól mindjárt megszaladnak.

E közben a köd eltisztult, a nap kisütött és joltvően melegített s déltájban zászlóaljunk kissé előre, de inkább balra, a domboldalról a lapályba — a schwechati országút mellé — vezetett le. Ezalatt az ágyuzás jobb szárnyunkon elhallgatván, bal szárnyunkon annál hevesebben tört ki s hosszú vonalon néztük a sugar- és vetőágyuk játékát, mialatt balszárnyunk lassankint kissé előnyomult. Reánk ezalatt is csak igen kevés lövés irányult.

Viszleszámitolás útján:

tartoztunk 1881. év végével	70360 frt — kr.
az év folyamán visszleszámitoltunk	284120 frt — kr.
Összesen	354480 frt — kr.
vissza váltottunk ugyanez év folytán	290820 frt — kr.
maradt visszleszámitolási terhünk	63660 frt — kr.

Az előlegezési üzlet:

egyenlege 1881. évről volt	6862 frt 50 kr.
a lefolyt évben kikölcsönözöttet	7413 frt — kr.
Összesen	14275 frt 50 kr.
kiváltatott és törlesztés útján befizettetett	8195 frt — kr.
maradt az év berekesztésével	6080 frt 50 kr.

Az ingatlanokra kölcsön üzlet:

egyenlege 1881. évről volt	14881 frt 29 kr.
az év folyamán alatt új kölcsönök adattak	5100 frt — kr.
Összesen	19981 frt 29 kr.
erre visszafizettetett 5668 frt 27 kr. leiratott	321 frt 97 kr.
5990 frt 24 kr. felmaradt 1882. év decz. 31-én	13991 frt 05 kr.
a szerződésileg eladott ingatlanok, vételár hátralékok hozzáadásával	4515 frt 27 kr.
Összesen tehát	18506 frt 32 kr.

Értékpapírok, szelvények, ércpénzek és idegen papírpénzek

adásvételében a forgalom 22143 frt 21 kr-ra rugott.

Pénztári forgalmunk:

1881. évben	4.616,206 frt 32 kr. volt
1882. évben	4.875,082 frt 75 krt képez
az összforgalom pedig	6.889,080 frt 60 krig terjedt.

Az igazgatóság jelentését a tiszta nyereség felosztására vonatkozó következő ajánlatával börtökodik befejezni.

A vállalat különböző üzletágai a lefolyt évben 14.011 frt 77 kr. tiszta jövedelmet és így a befizetett részvénytökének majdnem 17 1/2% tes kamatozását eredményezték; az alapszabályok és a fennálló törvények figyelembe vételével ezen összegből:

Az érték csökkenési tartalék alap javára	195 frt — kr.
perköltési követelés gyanánt	10 frt 66 kr.
az 1878 és 1881. évi erdő-bényei szálló-gazdaság számláiról	284 frt 17 kr.
néhai Schön Leó elleni jelzálog követelésünkből mint behajthatlan	321 frt 97 kr.
és értékpapírjaink közt még létező 30 drb. Allg. Bau und Kohlen Actien-Gesellschaft részvények teljesen	240 frttal 856 frt 80 kr.
Összesen	1051 frt 80 kr.

leírásba hozott, melynél fogva a beterveztett mérlegben kitüntetett 12959 frt 97 krnyi nyereségy-maradvány felosztása és hová fordítása iránt indítványozzuk, miszerint:

Osztalék és felül osztalék gyanánt: minden részvény után 12 frtjával fizettesék 9600 frt — kr.

A közönséges tartalék alap 22000 forintig való emelésére 500 frt — kr.

A fedezeti alap gyarapítására 500 frt — kr.

A nyugdíj-alapra: és pedig annak gyümölcsözése 189 frt 45 kr. az alapszabályszerű

2%-toli 8959 frt 97 kr. után 179 frt 20 kr. 368 frt 65 kr. forditassék.

Az igazgatóság szabályszerű 10% részlletéke 895 frt 99 kr.

A vezérigazgató 1% jutaléka 89 frt 59 krban állapitassék meg.

Jótékonyczélokra u. m. a helybeli háziipart terjesztő egyletnek 25 frt

a helybeli általános ipartársulatnak 20 frt

a helybeli vagyontalan árvák segélyezésére 25 frt

a helybeli önkéntes tüzoltó egyletnek 25 frt

és az izraelita iskolás gyermek ruházató egyletnek 25 frt 120 frt — kr.

Jutalomdíjakra a tisztviselőknék és szolgáknak 180 frt — kr.

A felügyelő-bizottságnak 150 frt — kr.
és az igazgatóság elnökének, valamint két tagjának a múlt évben kifejtett ügybuzgalmok és általuk teljesített helyettesítések elismerése jeléül 60 drb aranykép 330 frt — kr.
tiszteletdíj gyanánt szavaztassék meg az ekép felmaradandó 225 frt 74 kr. pedig új számlára lenne előirandó.

Midőn végül még a felügyelő-bizottság jelentését becses figyelmükbe ajánlanók, tisztelettel kérjük jelentésünket tudomásul venni a zárszámadásokat jóváhagyni, ezek alapján indítványainkat elfogadni s számunkra a felmentőt megadni valamint az osztalék és felülosztalék kiszolgáltatását elrendelni.

Az alapszabályok 41. §-a értelmében Szerveczy Ödön és Koós Károly igazgatósági tag urak sorrend szerint kilépnek, melynek folytán a kilépők helye a részvényesek sorából új választás által lesz betöltendő.

S.-a. Ujhely, 1883. év januárhó 13 an.

Az igazgatóság.

Felügyelő bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Tisztelettel jelentjük a zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank közgyűlésének, hogy a reánk ruházott feladatunkban törvény és szabályszerűleg eljárva, úgy működésünk közben, mint a pénztárak és könyvezés időszakonkénti vizsgálatainál mindenkor, mindenben a kellő rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az 1882. évi zárszámadást megvizsgálván, a leltározást eszközölve, a mérleget a kereskedelmi törvény 199-ik §-a értelmében helyesen felállítottaknak találtuk.

A társulat igazgatósága által 1882. év január 13-án kelt üzleti jelentésről és az abban foglalt nyeremény felosztási tervéről tudomást vettünk; mindezek alapján bátorkodunk az 1882. évi zárszámadások jóváhagyását és az igazgatóságnak valamint a felügyelő-bizottságnak ez évre vonatkozó szokásos fölmentvény megadását javaslatba hozni.

S.-a. Ujhely, 1883. évi januárhó 24-én.

Felügyelő-bizottsági tagok:

Pollácz Sámuel. Bieder Engelbert. Kornstein Ignácz.

Különfélék.

(Szemere Miklós) összes műveinek diszkótésű példányai már megérkeztek s az előfizetők részére való szétküldésük folyamatba tétetett.

(Mai számunk) tárca rovatában érdekes mutatványt közlünk Matolai Etele „Visszaemlékezéseim honvédeletemre” című művéből. Az eddig beérkezett előfizetések már eddig is fedezik a munka kiadási költségeit s így sajtó alá adásának egyik legényegesebb akadályát el van háritva. Reméljük, hogy a t. ivartörök még csak ez után fejtik ki buzgalmukat az előfizetők gyűjtésénél s az izeket — különösen a nyomtatandó példányok száma iránti tájékozás végett — a határidőre pontosan beküldendik. A munkát birni óhajtok érdekében mi sokkal czélszerűbbnek látjuk az előfizetést, mint az utánvételt való megrendelést, mert az előbbi esetben kiki bérmentve veszi példányát, míg az utánvételes küldeményeknél a szállítási díjjak igen magasra vannak szabva.

(Amerika ágensei.) A kivándorlás megyénk-ből szakadatlanul folyik. Felvidéki értesítőnk e sajnos mozgalmról következőket írja lapunknak: „Minden ügynek vannak előmozdítói, így az Amerikába való tömeges s mondhatni ijesztő mérvet öltött kivándorlásnak is. A nép Zemplénből csoportonként vándorol ki s a zöme csak a tavaszt várja. Nem küld Amerika ágenseket; a nyomor ad ösztönt, a korcsmáros az eszközt. A vágy hirtelen megszülemlik, a bűnös kapzsiság pedig legott megtestesíti, mert utiköltséget ad, hogy még ebből is hasznót húzhasson. A csebinyei, rokitói, csabalóczi szipolyok, a homonnai és más takarékpénztárakból eddig több mint 4000 frtot vettek fel s ez az összeg mind a kivándorlók utiköltségeire lett fordítva. 100 frt utiköltséget a kivándorló kötelezi magát fél év mulva 160 frtot küldeni, mely összeget az illető szerződésileg azonnal telkére táblázat. Tehát az Amerikából haza érkező pénz oroszlánrészt ismét azok vágják zsebre akik azelőtt. Rokítóidáig 51 férfi vándorolt ki, kiknek több mint fele ilyen áldásos pénzen cserélt hazát. Megesik néha, hogy egyik-másik, hiveink közül hozzánk lelkészekhez fordul tanácsért s egész őszintén vallja be, hogy az „árendás” pénzen vándorol ki. Ezek aztán igen szomorú állapotok, melyeken a budapesti ankétek éppen nem segítenek, de igen is segítene a közvetlen észlelésen alapuló kormányintézkedés, melyre azonban mint eddig úgy ezentul sincs kilátásunk.”

(A szinpad) már csaknem teljesen fel van állítva. Galó György népszínház mű gépszeze maga ügyel fel a munkára s csütörtökön megmutatta azt is, hogy miként kell a szinpadot szétszedni; a szétszedés alig került többbe egy óránál s így a színháznak táncsteremmé alakítása nem fog

valami nagy fáradsággal jární. Az előfüggönyre S. A. Ujhely város van festve, a képnek azonban nincs meg kellő távlata s javítás nélkül aligha lesz elfogadható. A színházi dekoráció is rövididőn elkészül s így a megnyitás nem messze van. A „Stomfay család” előadásától a műkedvelők — mint halljuk — elállottak s így a multkori nem helyeslő felszólalásunknak mégis lett némi eredménye. Biztos forrásból arról értesültünk, hogy a megnyitásra a nemzeti színházról akár 3—4 tagot is meglehetne nyerni — még pedig díj nélkül, ha az intendáns küldöttségileg kerestetnék meg. Ez, valamint a vendégművészek utja járna ugyan kiadással, de korántsem annyival hogy a mi elveszne a révén, meg ne lenne nyerhető a vámon. S ekként a megnyitás olyan lenne a minő Thalia temploma felavatásához méltónak fogna bebizonyulni. Nem ártana ezt az eszmét a színügyi bizottságnak jól meghányi-vetni.

(Zsigárdy János) közelebb elhunyt vasuti közlekedési főnök koporsóját f. hó 22-én nagyszámú közönség s pályatársainak részvéte kíséerte a vonathoz, mely a megboldogultnak mulandó részét szülőföldjére Nagy-Szőllőre volt szállítandó. A temetési szertartás költségeit a pályatársak viselték. Koszorukat küldtek különböző színű széles szalagokkal: a közlekedési iroda, a család, Szukovinyi áll. főnök; a budapesti kartársak; az I. és II. közlekedési szakasz tisztikara; a királyházi fűtőház személyzete; az ungvári vasuti tisztikar; dr. Tokár és még sokan az elhunytat tisztelői. A vonatnál a központ nevében Bock János felügyelő, az állomások tisztikara nevében pedig Pollák Lajos közlekedési ellenőr mondottak megható beszédeket s könyező szemekkel bucsúztak el a felejthetetlen pályatársról.

(Az árvíz) által károsult győrvidéki néptanítók felségelésére, a sárospataki néptanítói kar gyűjtést rendezett, mely már eddig is szép eredménnyel jutalmazta kötelességszerű fáradságát. Ha a gyűjtés be lesz végezve közölni fogjuk az adakozók névsorát, hogy ezáltal a többiek is felbuzduljanak, gyors segílyt nyujtva szerencsétlen pályatársainknak.

(A városi képviselő testület) közelebbi ülésében elhatározta: hogy ha a színház teljesen elkészül, kebeléből legott egy állandó színügyi választmányt szervez, mely a város idevágó anyagi érdekeinek szemeltartása mellett, mindazon ügyeket vezetendi, melyek e nevezetes közművelődési tényező körébe esnek. Ez alkalommal kifejezést adott azon óhajának is, hogy a színház megnyitásának ünnepéje valamely országos színi tekintély közreműködésével tartassék meg.

(Nyilvános nyugtázás és köszönet.) A sárospataki önkéntes tűzoltó egyesület és a főiskolai ifjusági önkéntes tűzoltó-egylet javára f. hó. 13-án tartott zártkörű táncvígáalom alkalmával felülfizetéssel járultak: Herczeg Windisch-Graetz Lajos cs. k. altábornagy 20 frt id. Br. Vay Miklós 10 frt Br. Vay Almási Mária 10 frt Boggyay Zsigmond ö. t. főparancsnok 9 frt 50 kr. Főtiszt. Dessewffy Sándor apátplebános 9 frt Dr. Lengyel Endre 6 frt Dr. Kun Zoltán 6 frt Dr. Ballagi Géza 5 frt 50 kr. Szinyei Gerzon 2 frt. Rác Bénéjamin 2 frt. Lónyay Elemér 2 frt. Weisz Sándor 1 frt 50 kr. Kérészy István ifj. Szabó Zsigmond. Galgóczy Barna. Bakó Bertalan. Jakobs Gusztáv, Philip Károly, Knobel János. Nemes Ferencz, Brorád Rezső. Dr. Rik Gusztáv, Vass Imre, Pavletics Gyula, Beszterczey István, Szakácsi János, Goldstein Mór, Feldmann Mihály, 1—1 frttal Dr. Bacsoni Lajos, Szeremlei Gábor, N. N. Bencsik József 50—50 krral. Midőn a felülfizetéseket nyilvánosan nyugtázní van szerencsénk, fogadják az adakozók egyenként és összesen a fent nevezett testvéregylet nevében nyilvánított hálás köszönetünket. Sárospatakon 1883. jan. 20-án Gyurkó Barna, b. b. ellenőr. Pavletics Gyula b. b. pénztárnok.

(Az „Ország-Világ”) heti kiadásának 4-ik füzeté gazdag tartalommal megjelent s hozzánk beküldött. Mi mindig s ujra csak azt mondhatjuk, hogy úgy szerkesztésére, valamint belső tartalmára nézve egyedüli képes szépirodalmi lap, mely bármely külföldi hasonnemű lappal a versenyt kiállja. E szám is a legérdekesebb, s művészi illusztrációkkal telt tartalommal kerül az olvasó elé. Képei közül Mária Valeria főhercegnő kedves és sikerült arczképét hozza, Auersperg Aglaja hercegnővel; hatásos és remek kiviteli kép a „Bál az udvarnál”; a „Pusztaszeri rom” és a „Magyar Pantheon” is érdekesítő tanulmányok; továbbá hoz néhány képet az állatvilágból, s végül Szernay festménye után készült fametszvényt. „Csak nem pihenni!” A képekhez aránylag kellő hatásban van a szöveg is megírva, mely kezdetén Mária Valeria főhercegnő életét és gyermekkorát a leghivebben festi: ez után Karlovsszky Endrének „Gyógyulás” című kedves költeménye, mely magában is emelné a lapnak érdekes és mulattató tartalmát. „A migraine mint házassító.” Csengey Gusztáv eredeti beszélye, mely egyedül az „Ország-Világ” részére lett írva, nem fogja elkerülni az olvasó figyelmét. Képmagyarázatok, leírások, Relle Iván, a „Hét története”, a „tengerész miniszter”. Bel-lágh Lajostól. „Észletet és képzelet” K. Tóth Kál-

mántól zárják be a lapot s meg vagyunk győződve, hogy a legjobb kedélylyel teszik félre a kiolvasott 4. számot! Ára a csinosan kiállított képes hetilapnak negyedévre 2 frt 50 kr., félévre 5 frt, egész évre 10 frt. — Előfizethetni Wilckens és Waidl kiadóhivatalában, Budapest, koronaherceg-utca 3. szám alatt.

(A „Magyarország és a Nagyvilág”) kitűnően illusztrált és nagybecsű közleményeket hozó képes lapunk január 21-iki száma következő nagy-érdekű tartalommal jelent meg: szöveg: Mácsik, a nagyerejű. Regény. (Folyt) Irta: Mikszáth Kálmán. — Dalok. Irta: Inczédy László. — Trimalcio lakomája. — A Maud grófné czipellője. Irta: Tóth Béla. — Télen. — A csipékéről. Irta: Prém József. — Sarah grófnő. Ohnet György regénye, (Folytatás.) Fordítja: Sziklay János. — A boerok történelme. II. Irta: Schwiedland Jenő. — Chanzy tábornok. — Coquelin Budapesten. — Várakozás. Irta: Radó Antal. — Magyar iradalom. — Külföldi iradalom. — Hirrovat. Képek: „Várakozás”. — Trimalcio lakomája. — Télen. — Garibaldi a velletri-ütközetben. — Kép a Sarah grófnő regényhez. — Gambetta temetése. Chanzy tábornok. Coquelin.

(A farsangi mulatságot) az önkéntes tűzoltóegylet „batyubálja” nyitja meg, mely február 1-én fog a Dianna teremben megtartani, s melyre az egyesület pártolói, amint halljuk számosan készülnek. Hiszszük hogy e házas multság jól fog sikerülni.

(Az önkéntes tűzoltó-egylet) közgyűlésén tartott főparancsnoki jelentésből közölt kivonattól, átnézésből kimaradt azon rész, mely az egyesület háláját és köszönetét tartalmazza főtiszt. Prámer Alajos esperes helybeli plebanos ur iránt, ki nem csak hogy anyagilag támogatja az egyesületet, de az egyesületi tagok temetését egészben és részben ingyen teljesíti. Kötelességünknek tartottuk ezt addig is közölni, míg az egész főparancsnoki jelentést közöljük.

(Meghívás.) A s.-a.-ujhelyi olvasókor tagjai tisztelettel meghívotnak folyó év februárhó 2-án a „Dianna” termében délutáni 2 órakor tartandó II-ik évi rendes közgyűlésre. Tárgyak: 1.) Elnöki jelentés. 2.) Pénztárnok jelentése. 3.) Az alapszabályok módosítása. 4.) A választási elnök és jegyzőkönyv hitelesítők valamint a szavazatszedő bizottság választása. 5.) A tisztikar leköszönése. 6.) A tisztikar megválasztása. 7.) Esetleges indítványok. Sátoralja-Ujhely 1883. januárhó 22-én Vágó Gyula elnök.

(Tokajban) február 1-én az ottani olvasó egyesület saját alaptökeje javára zártkörű táncvígáalom rendez. A meghívók már szétküldettek.

(Megyénk felvidékéről) írják lapunknak, hogy ott egyes községekben mégis csak találkozhathatnánk már a nevelés terén s a magyarosodás érdekében megörvendezett jelenségekkel. Így például Pelejtén, az ottani r. kath. lelkész Gosztonyi Pál ur névnapjakor a jelen voltak meglepetve tapasztalták, hogy az iskolás gyermekek, kiknek száma hatvanra felrug, kivétel nélkül tudnak magyarul olvasni, írni; a templomban magyarul énekelnek; holott pedig egyedül egy rövid évvel is ezelőtt a magyar szót csak hiréből ismerték. Tudósítónk e haladást az ottani lelkész buzgólkodásának tulajdonítja, ki szívesen fáradozik a népnevelés és magyarosodás ügyében s Pelejtén lakása óta (még egy éve sincs) több magyar szónoklatot tartott a népnek a templomban. Városunk főesperese főt. Prámer Alajos ur is örömmel tapasztalva ezen jelenségeket s a gyermekek közt ajándékot osztott ki, s ennek ígérete által azokat szorgalomra buzdította. (Hát bizony úgy volna az igen derék dolog, ha a lelkészek, tanítók, mint a nép előljárói mindenfelé megértenék nemes hivatásukat; akkor aztán nem kellene minden lépten-nyomon felsohajtanunk: óh áldott népnevelés, jöjjön el a te országod! Szerk.)

(A Cimbria) gőzös elsüllyedésével megyénk-ből is 9, Amerikába vándorolt lelte a tengerben halálát. Ezek névszerint a következők: Kozes Anna, Kozes József, Kozes Mihály, Kozes István, Zahovszki Gyula, Pyogcsik Mária, Tromza József Pyogcsik Ferencz. Három volt köztük huszonegy éves felül, a többiek gyermekek voltak. E borzasztó katasztrófa elrémítő példa lehetne a kivándorolni szándékozók előtt, a kiknek száma nap-nap mellett folytonosan növekedik. Így például a mult napokban is a szomszéd Hosszu-Lázból 12-en mindannyian tehetős gazdák s köztük egy nő vándoroltak ki az új világrészbe. Valóban elmondhatjuk, hogy „rosz időket élünk, rosz csillagok járnak”.

(Barna Tivadar) ki az „Egyetértés”-nél mint belmunkatárs hosszabb ideig működött — mint lapunk nyíltéri rovatában olvasható — Budapesten egy képviselői és hirdetői irodát nyitott. Ugy a nagy közönség mint különösen az ügyvédek, körjegyzők sat. figyelmét felhívjuk e valóban közszükséget pótló vállalatra, melynek tulajdonosa a lehető leghatározottabb díjért, a kir. tábla és kuriánál levő peres ügyekben valamint a pénzügyminiszteriumnál levő adó- nemkülönben bármily és bárhol előforduló peres, perenkívüli vagy személyes ügyekben a leggyorsabban és és leglelkismeretesebben eljárni ígérkezik.

(A szivararúdák) szombatonként ismét be vannak zárva s bár egynemely bolt ajtajára oda van írva: hogy szivar bent az udvarban kapható, külső, hogy ez is csak szemfényvesztés, mert a boltos minden pereputtyostul egész délután sétálóban van. A pénzügyi biztosság figyelmét felhívjuk e viszás körülményre, mely míg egyrészt a közönséget inkommodálja, másrészt az államnak is határozottan kárára van.

(A kath. templom) alatti boltok egynemelyike már olyan állapotban van, hogy a kidőléstől meg kellett támogatni. Amennyiben most már e ronda hely közveszélyessé is vált, kétszeresen szükséges, hogy a város figyelme reá irányuljon. Úgy tudjuk: hogy tavasszal itt egyik másik tulajdonos építkezni akar, tehát most van ideje annak, hogy az egészre nézve egy egységes terv állapítsák meg, melyhez a város csinosodása szempontjából, minden építettnek alkalmazkodnia kellend.

(Sárospatakon) f. hó 13-án a polgári- és főiskolai ifjúsági tüzoltó egyesület pénztára javára sikerült zártkörű táncszárművet folyt le. A város ház tüzoltó eszközökkel szépen díszített nagyterem nem telt ugyan meg teljesen, de ez csak a jövődelemre lehetett befolyással és nem a mulatságra. A hölgyek közt jelen voltak: Dr. Lengyel Endzéné, Nemes Ferenczné, Dr. Kun Zoltánné, Krüszelyi Bálintné, Dr. Rik Gusztávné, Bogyai Vima

(a főparancsnok kedves lánya) Lengyel Ilona, Marikóvszky Aranka, Szabó Malvin k. a. stb. A talpalávalót Mányi Lajos zenekara húzta s a mulatság — Bogyai Zsigmond főparancsnok és Dr. Ballagi Géza parancsnok lelkesítő vezény szavukra — lankadatlan jó kedvvel hajnalhasadtáig tartott, s a két testvéregylet javára 53 frtot jövedelmezett.

Nyilttér.

Budapesti képviseleti és hirdetési iroda.

Tisztelettel tudatom a t. cz. közönséggel, hogy Budepesten. IV. kerület, koronaherczeg uri-utca 16. szám alatt

képviseleti és hirdetési irodát

nyitotam, melynek célja egy a helybeli mint a vidéki közönségnek a főváros területén, bíróságok közigazgatási, pénzügyi és egyéb hivatalok, valamint bármely miniszteriumnál lévő dolgát gyorsan, pontosan és a lehető legolcsóbb áron elintézni, a feleket bíróságok előtt az irodával összeköttetésben álló kitűnő hírv. fővárosi ügyvédek által képviseltetni, végrehajtás foganatosítására közben járni mely alkalommal a törvény korlátain belül a legerélyesebb eljárás biztosítását, okiratokat és másolatokat megszerezni, fordításokat bármely nyelvből, sürgetéseket, hite-

lesítéseket, szóval minden ilyenmü teendőket, a szokásos ügyvédi díjjaknál sokkal olcsóbban, valamint a t. cz. közönségnek a főváros területén előforduló egyéb dolgait, a kész költségeken kívül, csekély munkadíj mellett, mely mindenkor csak a megbízás teljesítése után lesz fizetendő, eszközöltetni.

Ezenkívül elvállal a **képviselet és hirdetési iroda** minden egyéb magánhivataloknál és pénzügyintézeteknél, ugy szintén magán személyeknél teljesítendő dolgokra megbízást és azokat lelkiismeretesen legutányosabb díjért végzi.

Elfogad hirdetéseket az összes honi- és külföldi lapokba való beiktatásra és ezeket a lapkiadók által részére uyujtott előnyös feltételeknél fogva — fölötté mérsékeltén számítja. Úgyszintén közvetít bárhol megjelenő politikai, szépirodalmi, szak- és minden egyéb hírlapot és folyóiratokat és a megrendelések kifogástalan teljesítéseért kezességet vállal.

A t. cz. közönség szives figyelmét ezen irodámra különösen felhívni bátorokodván, saját érdekében is kérem annak hathatós pártfogását.

Teljes tisztelettel
Barna Tivadar.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMER.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

10. sz.

e.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnökségétől.

1 kb.

Zemplénmegye közig. bizottság h. elnökétől.

HIRDETMEY.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat f. évi február hó 12-én délelőtti 10 órakor S.-a.-Ujhelyben a megyeház termében

rendes közgyűlést

tartand, melyre az érdekeltek tisztelettel meghivatnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Társulati elnök, alelnök s igazgató-választmányának az alapszabályok értelmében három évre megválasztása.
2. Az 1882-ik évben teljesített munkálatok iránti jelentés és az 1883-ik évben teljesítendő felelti tanácskozás s a munka sorrendének megállapítása s ezzel kapcsolatban
3. A társulat pénzügyi állapotáról jelentés.
4. Az 1883-ik évi költség előirányzat.
5. Az 1882-ik évi számadások megvizsgálására társulati tagok kiküldetésének —
6. Kérvények, panaszok s indítványok tárgyalása.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1883. évi január hó 19-én.

Elnöki megbízásból:

Diószeghy János,

társ. alelnök.

I — I

T. k. 7310. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a s.-pataki népbank mint szövetkezett végrehajthatónak Schvarz (Farkas) Károly s neje Sonnenfeld Sáli végrehajtható szövetkező elleni végrehajtási ügyében a végrehajtható részére megítélt 2486 frt. tökéletlennek s ettől 1881. évi mártius hó 5-ik napjától járó 8% kamatoknak 24 frt 15 kr. perbeli 17 frt 45 végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 15 frt 67 krban felmerült költségeknek ugy szinte előbbeni végrehajtható özvegy Nagy Ferenczné szül. Arday Zsuzsanna s.-pataki lakosnak 100 frt tőke ennek 1879. év május hó 27-től járó 6% kamat 1/3 váltódíj 16 frt 12 kr. perbeli 8 frt 95 kr. biztosítási kérvénye, 7 frt 10 kr kielégítési végrehajtási kérvényi költség kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 167. §-hoz képest az együttes végrehajtási árverés a s.-pataki 497-ik sz. tjkben Schvarz Károly s neje Sonnenfeld Sáli nevében álló 8636. hr. sz. alatti 10 frt becserékű részre, a s.-pataki 2772. sz. tjkben Farkas másképp Schvarz Károly nevében álló 3957. hr. sz. alatti 364 frt becserékű megyeri szállóra végre a s.-pataki 3357 szmu tjkben Schvarz Károly s neje Sonnenfeld Sáli nevében álló (7261. 7262.) és 9476. hr. sz. alatti 61 frt becserékű szántóföldre elrendeltetvén, annak megtartására határidőül 1883. évi mártius hó 29 napjának delelőtti 9 órája S.-Patak város házához kitűzetett.

Miről is az érdekeltek azzal értesítettek;

- 1) hogy a megállapított kikiáltási ár 10 frt 364 frt, és 61 forint.
- 2) hogy a fent megjelölt ingatlanok ezen csupán egy árverési határnapon a kikiáltási áron alól is el fognak adatni;
- 3) hogy árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10% -át vagyis 1 frt, 36 frt, 40 kr. és 6 frt 10 krt készpénzben vagy óvadékképes papírban bánatpénzképen a kiküldött kezéhez letenni;
- 4) vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első 1/3-ad részt az árverés jögeire emelkedéstől számítandó 15 nap alatt, a második 1/3-ad részt ugyanazon naptól számítandó 4 hó alatt, az utolsó 1/3-ad részt ugyanazon naptól számítandó 6 hó alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. törvényszékhez intézendő két példány és két felzetten szerkesztendő letéti kérvény mellett a s.-a.-ujhelyi kir. adó mint letéti hivatalnál lefizetni;
- 5) hogy jelen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál, valamint S.-Patak községe előljárásiágánál megtekinthetők.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságának 1883. évi január hó 5-én tartott üléséből.

Br. Fillenbaum,
kir. törvényszéki elnök

Sziráky,

kir. törvényszéki jegyző.

A hurut, köhögés, rekedtség, mell-, gyomor- és tüdőbajok, sorvadás, általános testi gyengeség és étvágy hiány ellen.

Csodálatos meggyógyulás

a Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör, a Hoff-féle maláta egészségi csokoládé gyógytápszer által.

Ezek, kik minden reményről lemondottak már, ezen gyógyhatású italnak köszönik életüket s örvendenek neki.

Hoff János urnak, Európa legtöbb fejedelmi udvari szallitójának, cs. kir. bizottsági tanácsosnak, **Bécsben: Graben, Bräunerstrasse 8. sz.**

A jóság és győgyerő hitosításánál legfelsőbb elismerések

Ő FELSEGE

a dán király Hoff János gyáros ural szarmysegéde által tudatta, miszerint malátakivonatanak értékét igen nagyra becsüli. **En — így szól a királyi nyilatkozat — örömmel tapasztaltam a Hoff-féle malátakivonatot gyógyhatását úgy saját magamon, mint udvarom több tagjánál.**

A Hoff-féle egészségi sör itt csodákat művelt. Küldjön ön nekem ismét 58 palack egészségi sört. stb. Hasseldorf, Utensen át, 1882. márczius 4.

Oppen-Schilden lovag, kamarás.

Ő méltósága du Mont báróné magas köszönő és elismerő irata a Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörrel elért meggyógyulás felől.

Engemet a 13 palack sör s egy kiló maláta-csokoládé elfogyasztása után gyorsan és tökéletesen megszabadított lélegzőhurutomtól. — A maláta-csokoládé felettébb csilapítólag hatnak. En most már csak azért folytatom még a gyógytápszer, hogy magamat a zord időjárás lefolyásától megóvjam s ezekből újabb állitmányt kérek. Maradván a legmelegebb hálás köszönettel. **Du Mont Mária báróné született gróf Baththyányiné.**

Magas elismerő-nyilatkozatok.

Az igazságügyminiszter ur ő exczelenciája nyilatkozata Koppenhágából a Hoff-féle malátakivonati egészségi sör felől.

E szép ital mindíg sikerrel használom. Koppenhága.

Buning, igazságügyér.

Főraktár Zemplénmegyére: Kormos Arminnál Sátoralja-Ujhelyben. — Továbbá: Pinter Ferencz gyógyszerész és Szentgyörgyi Vilmos uraknál Sátoralja-Ujhelyben s Marmorstein S.-nél N.-Mihályban.

12—20

TK. 6501. sz.

1882.

Árverési hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Schulcz József a s.-pataki rom. cath. ispitály gondnoka s.-pataki lakos végrehajthatónak özvegy Szabó Sámuelné szül. Serfőző Johanna ugy is mint kiskoru Szabó Julianna, Ödön és Károly t. é. t. gyámanya s társai végrehajtható szövetkező elleni végrehajtási ügyében a végrehajtható részére megítélt 91 frt 46 kr. tökéletlennek s ettől 1882. évi július hó 14 napjától járó 6% kamatoknak 13 frt 55 kr. perbeli 8 frt 50 kr. végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 8 frt 67 krban felmerült költségeknek kielégítése végett a végrehajtási árverés a s.-pataki 141 sz. tjkben Szabó Sámuel és neje Serfőző Johanna nevében álló 262 hr. sz. a. 400 frt becserékű belhely s 499. ó. i. számu házra továbbá a s.-pataki 3228. sz. tjkben Pál Péter s neje Bagdy Mária nevében álló 262/a hr. sz. alatti 800 frt becserékű belhely s 499. ó. i. számu házra elrendeltetvén, annak megtartására határidőül 1883. évi mártius 14-ik napjának delelőtti 9 órája S.-Patak városa házához kitűzetett.

Miről is az érdekeltek azzal értesítettek:

- 1) hogy a megállapított kikiáltási ár 400 és 800 frt.
- 2) hogy a fent megjelölt ingatlanok ezen csupán egy árverési határnapon a kikiáltási áron alól is elfognak adatni;
- 3) hogy árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10% -át, vagyis 40 és 80 frtot készpénzben vagy óvadékképes papírban bánatpénzképen a kiküldött kezéhez letenni;
- 4) vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első 1/3-ad rész az árverés jögeire emelkedéstől számítandó 15 nap alatt, a második 1/3-ad részt ugyanazon naptól számítandó 2 hó alatt, a harmadik 1/3-ad részt ugyanazon naptól számítandó 3 hó alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. törvényszékhez intézendő két példány és két felzetten szerkesztendő letéti kérvény mellett a s.-a.-ujhelyi kir. adó mint letéti hivatalnál lefizetni;
- 5) hogy jelen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál valamint S.-Patak községe előljárásiágánál megtekinthetők.

Kelt a S.-a.-Ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1882. évi december. 22-én tartott üléséből.

Br. Fillenbaum,

kir. tszéki elnök.

Sziráky,

kir. tszéki jegyző.

Özv. Major Józsefné csillag-utca 346. sz. házában két utcza lakás, mely egyenként áll 3 szoba, konyha, előszoba, kamra és fatartóból valamint kisebb udvari lakás f. év Szentgyörgy naptól berbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnénál.

H i r d e t m é n y.

A „sárosptaki népbank mint szövetkezet“ évi rendes közgyűlése

folyó 1883. évi február 14-én délelőtt 9 órakor fog S.-N.-Patakon a városházánál megtartani, melyre a szövetkezet t. tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az intézet mult 1882. évi üzleti működésének eredményéről.
2. A mult 1882. évre vonatkozó zárszámadás és mérleg megállapítása, és a tiszta jövedelem felosztása feletti intézkedés.
3. Az alapszabályok 50-ik §-a értelmében bejelentett indítványok tárgyalása.
4. A felügyelő bizottság öt tagjának megválasztása három évre, titkos szavazás útján.

Kelt Sárospatakon, 1883. január 18.

A „sárospataki népbank mint szövetkezet“ igazgatósága.

Jegyzet. Kivonat a módosított alapszabályokból:

55. §. Minden szövetkezeti tag meghatalmazott által is képviseltetheti magát, de a meghatalmazottnak szintén szövetkezeti tagnak kell lennie, kivéve a gyámság, gondnokság és apai hatalom alatt álló physikai személyeket, valamint a jogi személyeket, a kiknek, illetve a melyeknek képviselői rendes megbízó levél nélkül nem tagok is lehetnek.

56. §. A meghatalmazás a közgyűlés előtt három nappal az igazgatósághoz benyújtandó.

57. §. A közgyűlés megtartása előtt egy, az igazgatóság által saját kebeléből választott három tagu bizottság minden felhatalmazást és megbízást megvizsgálni, s azok érvényessége felett határozni tartozik. Az ezen határozattal meg nem elégedő félnek jogában áll a közgyűléshez felebbezni.

H i r d e t é s.

A „Szerencs-vidéki takarékpénztár mint részvénytársaság“
igazgatósága részéről van szerencsém tudomásra hozni,
miszerint az

évi rendes közgyűlés

megtartásának határideje és helyeül 1883. évi január 29-ik napjának délelőtti 9 órája Szerencsen, Stern Mátyás vendéglő helyiségében kitűzetvén, arra a t. részvényesek annak kiemelésével hivatnak meg, mikép mindazon részvényes, ki a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottja által megjelenni, szavazati jogát érvényesíteni szándékozik, köteles az alapszabály 26-ik §-a rendeletéhez képest részvényeit, a közgyűlés tartamára f. évi januárhó 28-ik napjának délutáni 6 órájáig bezárólag az igazgatóságnál, pénztár-helyiségében letéteményezni.

Tanácskozás tárgyai lesznek:

Az 1882. évi üzletéről szóló igazgatói jelentés, az ezzel kapcsolatban készített, felügyelő-bizottság által felülvizsgált és előterjesztett 1882. évi forgalmi, vagyoni, mérleg és jövedelmi kimutatások, valamint a tiszta nyereség felosztását tárgyzó indítvány s jelentés átvizsgálása s azok feletti határozathozatal, — az 1882. évi üzletéről, igazgatóság és felügyelő-bizottságnak működésükre adandó felmentés, avagy esetleg alapszabály értelmébeni eljárás megállapításra is kiterjesztendőleg.

Kelt Szerencsen, 1883. január 14-én.

TERNYEY PÁL, igazgató.

Meghívás.

A „Hegyalja-Mádi takarékpénztár“ részvényesei

1883. február hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzleti évről.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása.
5. Netalán előforduló indítványok.

Kelt Mádon, 1883. januárhó 22-én.

Az igazgatóság.

MEGHIVÁS.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz részvényesei tisztelettel meghívotnak

a folyó év februárhó 4-én délutáni 2 órakor

az intézet helyiségében, Kazinczy utca, gróf Andrássy házában tartandó

➔ **X-ik évi rendes közgyűlésre.** ➔

Tárgyalási sorrend:

- I. Az igazgatóság,
- II. A felügyelőség évi jelentése,
- III. Az 1882-iki mérleg és osztalék feletti határozat.
- IV. Az alapszabályok változtatása.

Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámla nyolcz nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1883. januárhó 6-án.

Az igazgatóság.

2-3

Árverési hirdetemény.

Özvegy Fekete Lászlóné tulajdonát képező s Kazinczy-utczai lakásán (Dókus-ház) lévő házi butorok, konyhadények, többféle porcellán és üveg szerviz és ágyneműek stb.

folyó 1883-ik évi februárhó 1-én reggel 8 órakor tartandó önkényes nyilvános árverésen

ei fognak adatni, miről a venni szándékozók ezennel értesítettnek.

S.-a.-Ujhely, 1883. jan. 26.

Aranygyűrűk, Sumatragyémántokkal s lánczok.

A legszebb ajándék gyanánt ajánlom saját gyártmányu kövtező árukat melyek mind cs. kir. arannyal hitelesen s valódi aranytól nem különböztethető meg:

Egy férfi óraláncz . . . . . 3 frt 50 kr.
Egy női óraláncz . . . . . 4 frt — kr.
Egy férfi gomb-garnitura . . . 1 frt 80 kr.
Egy női gomb-garnitura . . . 2 frt 20 kr.
Egy garnitura: 2 meltü, 1 pár legujabb alaku fülönfüggő 3 frt 50 kr.
Egy női bracelett . . . . . 3 frt — kr.

Gyűrűk valódi 6-os aranyból sumatra-gyémánttal, mely a valódi gyémánttól nem különböztethető meg, darabja 5, 6, 7, 8, 9, és 10 frt. Gyűrűk rendelésénél az uj vastagsága papirszelettel mérendő meg s csatolandó.

Minden megrendelés utánvétellel küldetik. Ha az összeg postautalvánnyal előre beküldetik, az áruk bérmentve küldetnek.

➔ **5 évi jótállás.** ➔

Schack Gusztáv.

Kiviteli üzlet. Prága, Weinberg. Csehország.
Levelezés magyar, francia, német és cseh nyelven. 5-6

7. sz.
1883.

Árverési hirdetés.

A m. kir. vallásalaphoz tartozó Zemplénmegyei Bazsipusza (Tisza-Lucz mellett) 1426¹¹²⁴/₁₂₀₀ hold kiterjedéssel f. évi október 1-től kezdve 1892. évi szeptember hó 30-ig, tehát 9 évre zárt ajánlatok mellett, bérbe fog adatni.

Az árverés Mislyén a főtiszti irodában f. évi február 19-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni, mely időpontig az 50 kros bélyeggel ellátott s magyar nyelven szerkesztett zárt ajánlatok ugyanott beaadandók, — a zárt ajánlatokhoz hozzá kell csatolni 1430 frtot, mint bérovadékat azon kijelentéssel, hogy a bérleti feltételek ajánlattevő előtt ismeretesek s azokat elfogadja. — Utó vagy a feltételektől eltérő ajánlatok el nem fogadtatnak.

A bérleti feltételek a mislyei ker. főtiszti és a sajlódi kasznári irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverésben részt nem vehetnek: kiskorúak, bünfenyítő eljárás alatt állók és olyanok, kik bérleti vagy vállalkozói viszonyból az uradalommal perben állanak, valamint ezek megbizottjai.

Mislye, 1883. január 3-án.

3-6

kir. közalap. ker. főtisztség.

A főméltóságú Schönborn Buchheim Ervin gróf munkács- és szentmiklósi uradalmi Igazgatósága ezennel köztudomásra hozza, miszerint

a szolyvai, polenai, szolocsinai (Luhi Erzsébet-forrás) ploszkoji és paulovai

uradalmi ásványviz-forrásainak bérlete 1883. évi január 1-ső napjától nyiregyházi Marsalko Károly ur kezeibe ment által és hogy a vizek töltögetése uradalmi közegek ellenőrzése mellett már is kezdetét vette.

Munkács, 1883. januárhóban.

Güntzler A. L. uradalmi igazgató.

